

Gazeta eae de 2 ori: Joi'a si Dumineca, F6i'a, candu concedu ajat6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/2 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tace'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 65.

Braslovu 3 Septembre 22 Augustu

1876.

Propagand'a din Vien'a in fav6rea religiei mohamedane.

Candu faimosulu Giskra, fostu ministru de interne, mai tardiu compromis greu in caus'a lui Ofenheim si aratatu cu degetulu, a disu asta-primav6ra in senatulu imperiale, ca elu este in contra crucei bizantine si ca voiesce mai bine domni'a semilunei decatu a crucei, noi l'amu luat in risu pe elu si pe cei cari l'au applaudatu. Pe a tunci adeca credeamu, ca acestia suntu numai nisce gargauni ai unui advocatu din cei mai inbuibati, carele din studente saracu ajunse milionariu, si acumu vorbesce in fav6rea poligamiei; de aceea recomandaramu acelu nemtu austriaci, ca d6ca ei suntu de acea credintia, se m6rga la Constantinopole se se taie impregiuru si se trai6sca turcesce. De atunci inc6ce lupt'a in contra crucei bizantine lu6 la Vien'a si Ungari'a proportiuni colossali, pana candu 6ta ca ea se prefac6 in lupta contra crucei in generalu, fara picu de distinctiune de resarit6na seu apus6na. Amu ajunsu ad6ca in Vien'a, in centrulu catholicismului din Austri'a, diariel6 nemtiesci turcite, cu scopu de a salva pe turci, se faca propaganda formala si f6rte seri6sa in fav6rea Islamului. Amu ajunsu c6 se ni se spuna din Vien'a, ca Alcoranulu e mai bunu decatu Evangeli'a, ca islamulu se inpaca mai bine cu civilisatiunea si cu filosofi'a de catu christianismulu, ca religiunea mohamedana nu este inemica a religiunei christiane, ca islamulu c6 religiune positiva are venitoriu mai siguru decatu christianismulu, ca moral'a si dreptatea in lume suntu multu mai vechi decatu religiunea christiana, imprumutate din Oriente c6 si t6ta civilisatiunea, ca arabii mohamedani au fostu multu mai civilisati decatu christianii si asia mai departe. Ac6sta propaganda se face in diariulu turco-jidovescu, scrisu nemtiesce, ad6ca in „N. fr. Presse“ in nr. din 12 Augustu a. c. subscria de unu filosofu M. Altmann. In fruntea studiului seu, filosofulu turcitu pune trei citate din d6ue Sure (passage) ale Coranului, care in adeveru respira tolerantia mare catra christiani si evrei, 6ra de aci compara doctrinele mohamedane cu cele christiane, influinti'a si rezultatele loru practice; lauda pe arabi pentru inalt'a loru civilisatiune, defaima pe christiani din caus'a crudimiloru si a persecutiuniloru religi6se inpinse pana la esterminari si apoi inchiaie, ca d6ca omenimea ar' trece la religiunea mohamedana, cu ac6sta progressulu in civilisatiune nu ar' fi impededatu intru nimicu; deci — dice auctorulu catra diplomati si catra pop6rale christiane: Nu aveti nici-una cauza si nici-unu dreptu a dori sc6t6rea turciloru din Europ'a si a insiste pentru ac6sta.

Studiulu acelu filosofu se p6te citi cu destulu interesu; citatiunile din Coranu potu fi chiaru si in traductiunea germana cu totulu exacte; inculparile de tirania si fanaticismu religiosu sc6se din historia in contra pop6reloru christiane nu le va nega nici unu omu de omenia; inalt'a cultura arabica este prea bine cunoscuta in lumea civilisata; cu t6te acestea, conclusiunea finale trasa din premissele de susu, este cea mai sofistica si mai perfida din cate s'au vediatu vreodata. C6 se tacemu cu totulu, ca in Coranu c6 carte religi6sa si c6 codice de legi, se afla c6 in multe alte carti de coprinu analogu, contradiceri numer6se, expressiuni si versete cu d6ue si

trei sensuri, asupra caroru theologii mohamedani continua disputele loru de seculi intregi, — d6ra nu este permisu nimenui a judeca de spiritulu si de efectele religiunei mohamedane numai din Alcoranu, ci este obligatu ori-cine a pune alaturea si traditiunile mohamedane, adeverate seu false, d6ra crediute intocma c6 si doctrinele originali coprinse in Alcoranu. Si inca nici atata nu este de ajunsu. Doctrinele mohamedane adoptate de poporulu cunoscutu sub nume de Osmani, Otomani seu Turci, au trecut la acestia prin unele prefaceri essentiali, s'au explicatu si applicatu adesea in interessulu statului nationale otomanu, nu numai spre asuprirea lumii christiane, ci chiaru si spre calcarea si subjugarea multoru mili6ne de pop6ra mohamedane, d6ra de alta origine si limba. Asia de ex. tatarii au suferitu rele multe si mari dela turci, numai pentru-casensulu unoru cuvente din Coranu s'au explicatu la Constantinopole in defav6rea loru. Turcomanii dela Vien'a sciubine, ca marele Mufti, ad6ca capulu supremu alu religiunei mohamedane in imperiulu turcescu este t6nutu si creditu de infallibile si singuru auctorisatu de Allah si de profetulu seu Mohamed a interpreta legea. Fetva, ad6ca sententi'a de judecata suprema, pe care o enuntia marele Mufti in ori-ce cauza si cestiune, fia aceea publica ori privata, de ori-ce coprinu, religiosu, civile seu bellicu, este inapellabile, la care trebue se se supuna t6ta suflarea mohamedana. Deci d6ca filosofii nemtiesci voiescu seriosu a informa pe natiunea loru despre spiritulu religiunei mohamedane, n'au se-i presente numai Coranulu in traductiune authentica, ci se-i adauga si una collectiune a traditiuniloru in cateva volume si a fetveloru emanate dela marii Mufti, care au putere de lege c6 si Coranulu. Potestatea mariloru Mufti s'a marginitu pana acilea numai uneori, prin vointia tare a unoru sultani cerbicosi si tirani, cari constringea pe marele Mufti c6 se enuntie fetva precum placea sultanului, ca-ci d6ca nu, li caut6 vreunu pretextu si 'lu destituia. In casuri de acelea era vai de lume. Fetv'a sun6 pe placulu sultaniloru, cari apoi plec6 se dea lumii focu si se o subjuge in ori-ce modu, ca-ci in midiul6ce nu era nici o alegere; se aplic6 si midiul6ce infernali, numai scopulu se se ajunga. Pana in diu'a de astadi este asia in Oriente.

Sofistii si publicistii austro-unguresci se inc6rca a identifica pe natiunea turcesca cu religiunea mohamedana. Cine nu ne-aru ride noue in nasu si ne-aru tienea de gagauti si idioti, candu amu identifica de ex: pe poporulu maghiaru cu christianismulu si amu sustienea ca ar fi totu una, ori va fi tier'a ta gubernata dupa legile ungueresci, ori in conformitate cu preceptele morali ale evangeliiei? Pre catu este departe codicele Verb6czianu, Aprobatele si t6te celelalte codificari cate au urmatu, de cele patru evangeliiei, pre atatu e de mare distanti'a intre haturile si fermanele turcesci si intre Alcoranu. Din sute si mii de legi turcesci se memoramu numai un'a emanata dela Osmanu fundatorulu imperiului, lege fundamentala de statu, care tienea ca, „t6te pop6rele christiane sunt obligate seu se ad6pte legea mohamedana, seu d6ca nu voru atunci se 'si rescumpere vieati'a cu tributuri; nevoidu a se supune la nici una din acestea conditiuni, se fia exterminate cu sabi'a“. Successorii lui Osmanu au formulatu acea lege barbara camu asia: „Celu mai sacru si mai sublimu scopu alu

fiacarui bellu ce voru avea se p6rte osmanii, este si trebue se fia propagarea islamului.“ Si in adeveru, toti sultanii si vezirii turcesci au fostu si au remasu fideli acelei maxime terribile de statu pana unde numai au potutu si numai candu au fostu batuti reu au prorogatu scopulu acesta, nici odata inse nu l'au perdutu din ochi, ci l'au lasatu c6 testamentu successoriloru; de aceea ei mai avea alta lege, c6 cu staturile christiane se nu inchiaia nici odata pace definitiva, ci numai armistitiu pe cativa ani. Si apoi modulu portarei loru de belluri! Lumea se infiora de atrocitatile Basi-bozuciloru si ale Cerchesiloru. Apoi ca sultanii avea in 6stea loru totudeauna cate un'a trupa de tetiunari si devastatori, cunoscuti la historicii germani sub nume de Senger und Brenner, a caroru singur'a vocatiune era, c6 se m6rga prin t6nuturile ocupate, se dea focu, se om6re, se prededie si se prefaca t6te in ruine.*)

Civilisatiunea turcesca? Nu se p6te nega ca se afla intre turci multi barbati invetiati, umani, drepti, cu unu cuventu, civilisati. Se scia si atata, c6 au fostu unii sultani cari s'au incercatu a prefaca natur'a, caracterulu poporului prin mediul6ce cunoscute la pop6rale civilisate, d6ra masele poporului, multimea, au fostu si au remasu barbare; 6ra ur'a si urgi'a turcesca catra totu ce nu e turcu, au ajunsu de multu a fi proverbiale. Asia de ex: turcii candu se afla numai ei de ei au diabolic'a placere de a numi pe straini si mai alesu pe germani porci.***) Ve trebue terminu mai expressivu pentru ur'a si urgi'a loru?

Lectorii romani, se fimu cu attentiunea cea mai incordata. Propagandele de natur'a acestei descrise aici, potu se aiba intre altele unu scopu f6rte surprindetoriu: de a prepar6 spiritele pentru vreo confederatiune austro-ungaro turcesca in casu de vreo campania contra Russei. Asia turcomanii semena ca voru se linist6sca pe pop6rale imperiului nostru pentru casulu candu acestea tieri ar' mai fi calcate de soldatesc'a turcesca asta-data c6 amica — sub nume de Redif, Nizam, Basi-bozuci.

Brasiovu in 2 Sept. st. n. 1876.

In momentulu candu prindemu condeiulu in mana spre a ne face revist'a indatenata, aflamu ca o multime de trasure plecara pre drumulu ce duce la Santu-Georgiu, pentru c6 la podulu de preste Oltu se intempine pe nou denumitulu comite supremu alu comitatelor Brasiovu si Trei-Scaune, ad6ca pe dlu Szentivanyi, care pre la 6rele 10 din di va se sos6sca in Brasiovu, spre a primi gratulatiunile si felicitarile din partea brasioveniloru si apoi de luni incolo, candu va depune juramentulu, -si va incepe functiunea de mare prefectu.

Venirea la Brasiovu a acestui domnu ne-a pusu si pre noi pucinu in miscare. Eri s6r'a romanii brasioveni t6nura o conferintia, unde se consultara, ca ce atitudine se observe facia de acestu organu alu dlui Tisza. Resultatulu conferintiei f6, c6 romanii se nisui6sca a se present6 inaintea domnului Szentivanyi in mai multe corporatiuni, catu se va

*) D. Cantemiru. Hammer-Purgstall. Zinkeisen.

**) Dim. Cantemiru: Istori'a imperiului otomanu, in traductiunea germana dela 1745 la pagin'a 291.

poté de imposante, pentru că se-i arete, ca poporul romanu este unu factoru insemnatu in acestu comitatu. Că corporatiuni felicitatorie s'au desemnatu corpulu preotiescu, corpulu professoralu si corpulu comerciantiloru si alu industriasiloru romani. Cu privire la banchetulu, ce s'a arangiatu pre astadi dupa améiadi in sal'a hotelului „Nr. 1“ in onórea noului prefectu, inca s'a pronunsiatu dorintia, că romanii se participe si acolo catu se va poté mai multi. Acestu banchetu va avé se reésa grandiosu, pentru ca se crede ca voru participá celu pucinu 250 de persóne, cu tóte ca pana eri la 12 óre din di se insinuasera numai vr'o 15 insi, inse se dice ca preste nópte s'ar mai fi insinuatu vr'o 150, si apoi dlu comite supremu inca mai aduce cu sine dela Santu-Georgiu vr'o 60 de óspeti.

Alte detaiuri ale acestei conferintie nu ne tînem autorisati a le comunica, dér' nice nu suntu meritórie. Că a fostu meritoriu amu atinsu mai susu, si chiaru pentru aceea ne sentimu îndemnati a face óre-cari observatiuni la acele concluse meritórie ale conferintiei din cestiune.

Recunoscemu, ba constatamu chiaru, ca romanii brasioveni nu voiescu se arete prin acésta procedere nu sciu ce bucuria facia de nou'a era, ce se incepe si pentru locuitorii fostului fundu regiu, ci ei manecandu din consideratiuni practice si de precautiune, s'au resolutu a participá si a face aceste ceremonii mai multu numai din curtoasia. Cu tóte aceste inse acésta curtoasia ni se pare a fi prea batatória la ochi, incatu prea usioru se poté esplicá si exploatá intr'unu modu nu numai nefavorabilu, ci chiaru stricatosu pentru atitudinea generale a romaniloru transilvani facia de maghiari. Spre a satisfacé curtoasiei erá de ajunsu, déca capii numiteloru trei corporatiuni destinate pentru felicitare se duceau singuri a felicitá pre dlu prefectu, fora cá se mai duca cu sine séu dupa sine corporatiunile intregi. Acést'a nu credemu s'o faca nici chiaru sasii, cari scimu ca suntu cei mai abili ómeni in caculiri si in totu felu de opintiri de circumspectiune.

N'are lipsa dlu Szentivanyi se afe cu acésta ocaziune, ca romanii suntu unu factoru insemnatu in comitatulu Brasiovului; d-sa trebuie se scia deja acést'a, precum scie si dlu Tisza, ca poporul romanu este unu factoru insemnatu in statulu maghiaru si cu tóte aceste totu nu vré se-lu bage in seama. Dovéda despre acést'a ni offere chiaru denumirile de comiti supremi, despre cari vorbimu. Cautati in tóta Transilvani'a si partile romanesce ale Ungariei si nu veti aflá nici baremi unu singuru comite supremu romanu. Unulu a fostu, dér' astadi nu mai este nici acel'a, cu tóte ca niminea, afara de dlu Tisza, nu i-ar poté face obiectiunea, ca n'a aperatu din destulu interesele statului maghiaru.

Dlu Szentivanyi, ori catu de iubitoru de dreptate ar fi elu, totu nu va procede altmintrelea, decatu dupa placulu si dorintia dlui Tisza, care tientesce intr'acolo, de a maghiarisá fora crutiare.

Prin aceste nu vremu se dicemu, că noi romanii se nu ne interessamu de asemeni cestiuni vitali, cum este si organizatiunea actuala a comitatelor de nou arondate si mai cu séma nou'a organizare a fundului regiu; din contra noi amu dori, că pre acestu terrenu se desvoltamu cea mai meriósá activitate si se aretamu celu mai viu interessu, inse nu prin felicitari si participari la banchete, ci numai prin activitate si prin lupta neobosita intru validitatea drepturiloru nóstre se nisuiamu a aretá dlui Szentivanyi si dlui Tisza, ca poporul romanu este unu factoru insemnatu in statu si in comitate si cá atare trebuie respectatu, trebuie multiamitu, ca-ci la din contra mai curendu poté fi reu decatu bine.

Sciri dela resbelu.

Invingerea serbiloru asupra turciloru, reportata in 24 Augustu in urm'a luptei necontentite de siese

dile, a fostu se vede, numai inceputulu unui siru de victorii, cari au urmatu apoi in dilele dela 26, 28 si 29 Augustu. Am fostu disu, atunci, ca acea victoria a armatei serbesce nu poté avé mare insemnatate, deóráce serbii, obositi fiindu, nu potura s'o exploateze de ajunsu. Din norocire inse Cernajeffu n'a lasatu pe bravii sei soldati cá se se od'chnésca multu, ci dupa 24 de óre i-a luatú érași la róndu si i-a tramisu in focu, fora se mai astepte, că turcii se-si adune poterile si se incépa ei ataculu.

Scirea electrica despre acésta lupta, care se comunica chiaru din censur'a biuroului telegraficu maghiaru, dice intre altele, ca in 26 Augustu armata lui Cernajeffu a luatú ofensiva si a ocupatu dela turci positiunea Stanzi si Catun; la améi s'a unitu cu armata de 15 mii a lui Horvatovicu, care a sositu prin Santu Archangelu, dupa unu mersu din cele mai dificile, si au batutu pe turci aducandu-i prin unu atacu de baionete in cea mai mare disordine. Turcii au fugitu lasandu munitiunea préda serbiloru si aruncandu chiaru armele din mani numai cá se póta fugi mai bine. — Alta scire dela 30 Aug. spune, ca la retragerea catra Nisju turcii fura batuti de nou; ei aruncara armele, aruncara chiaru si pe raniti din carele de transportu si se pusera ei pe cara, numai cá se póta fugi mai iute, se nu cada sanetosi in manile serbiloru. —

Din aceste sciri se poté vedé, ca fortun'a a parasitu armele turcesce si s'a intorsu pe partea serbiloru. Cu tóte aceste inse trebuie se recunoscemu, ca turcii se batu cá nisce desperati, ceea ce se vede de acolo, ca numai in casulu estremu cedéza cate o palma de locu si o iau apoi la fuga, fora a se mai uitá inapoi.

Diariulu rusescu „Golos“ i s'a telegrafatu in 30 Augustu de pre campulu de resbelu, ca in apropiare de Alexinati serbii au incunguratu unu detasiementu mai mare de turci si se astépta, cá se capituleze si se depuna armele. — Acést'a se vede a fi unu felu de manevra de a lui Horvatovicu, caruia este de a se multumi prim'a victoria din 24 Aug. esoperata prin aceea, ca a impresuratu si adrobitu cu deseversire arip'a stanga a armatei turcesce, ce erá sub oomand'a lui Ejub-pasi'a.

Chiaru si diariile off. englese au inceputu a desperá in poterea de vitalitate a Turciei. „Times“ dice, ca ori cine trebuia se se astepte la caderea eventuale a Turciei; faptele demonstra nepotinti'a de a sustiené vechiulu mediulocu alu bilantie potteriloru in Europ'a orientale. Angli'a trebuie deci se-si schimbe tactic'a, spre a se feri de a-si nimici poterile din viitoru.

— Numai domni unguri nu vreau se véda si se auda; ei tîneu inca mortisiu, ca pacea se va inchia in curendu, pentru ca principele Milanu ar' fi cerut'o. Acestu sgomotu de pace, imprasciatu din partea consulului austro-maghiaru din Belgradu, n'are altu scopu, decatu a tîné in tarbacéla mai vertosu elementele slave din Austro-Ungari'a.

— In dilele trecute au trecut in mai multe ronduri prin capitalea Ungariei aprópe la o sutá de officieri si subofficieri rusesci, cari aveau se ajunga la Belgradu. Consululu turcescu aflandu despre acést'a, a cerutu dela guvernulu maghiaru, cá se nu violeze neutralitatea, ci se prinda si se interneze pre acei passageri. In fine guvernulu a si opritu pre vr'o 30 de insi, cari au trecut mai in urma, inse in urm'a reclamatiuniloru consulului rusescu i-a lasatu érași liberi, cá se se póta duce, unde au plecatu. Acésta impregiurare a irritatu fórte reu spiritele maghiare, deóráce se dice, ca guvernulu ungurescu ar' fi lucratu la porunc'a consulului rusescu. Si intru adeveru nu este unu micu blamagiu acést'a. Ungurii au aretatu pana acum celu mai mare interessu pentru turci, s'au inolatu in castrele lor, au adunatu bani si alte ajutórie pentru ei, si acum candu suntu in celu mai mare periclu? — . . . Numai fric'a de muscalu poté produce o asemene neconsecintia.

Bucuresci, 17/29 Augustu . . . Diariile maghiare injura pe guvernulu romanescu, pentru-ca lasa pe soldatii si pe officierii rusesci cá se tréca in Serbi'a. Maghiarii dvóstra se injure mai antaiu pe societatea vapóraloru, ca din primavér'a trecuta mereu s'au transportatu pe corabiile sale si persóne si materialuri. Óre inse 'i-a datu man'a se le opréscá, se nu le imbarce? Dunarea este — celu pucinu pana acuma neutra, ea póta corabiile totu-

roru natiuniloru pe spatele sale; ceea ce nu incarca unulu, incarca celalaltu. Si apoi ce se faci passageriloru provédiuti cu paspórtu in regula si nearmati? Nu poté nimeni se-i opréscá in caletori'a lor? Ce ar' dice ministrulu vostru de interne, si cumu ar' sbierá cá din tíopa gazetele lor, candu ministrulu de interne dn. Vernescu ar' oprí la fruntarie pe miile de proletari secui si secuience, a caroru migratiune ne-au pusu la grija, si ce nu ar' face ei pentru iubitii lor jidovi unguresci golani, necurati si scárbosi cá si cei lesiesci, candu 'i-amu intórce dela pajora? S'ar' provoca la tractate si ar' sta se scóle pe Europ'a in contra nóstra, ne-ar' amerintia érași cu invasiune de husari. De altumentrea pe mine me asigura toti barbatii de auctoritate cati se ocupa seriosu si de cestiunea neutralitatiei, si de trecerea rusiloru in Serbi'a, ca dela Iuniu si pana astadi n'au potutu se tréca prin teritoriulu romanescu mai multi cá dóuedieci de mii rusi in ajutorulu serbiloru. Cati voru fi trecut pe Dunare, pana a nu veni flotill'a rusésca susu la Vidinu, aici nu se poté sci; déra ce scie tóta lumea este, ca cei mai multi rusi nu mergu prin Romani'a, ci mergu prin Austri'a in directiuni diverse si descindu la Bosni'a si la Montenegro, cumu amu dice, pe la nasulu maghiariloru. Celu mai numerosu transportu de rusi au adusu trenurile in septeman'a trecuta, adeca circa siette sute de soldati si vreo patrudieci de officieri; inse numai acésta venira in capitala imbracati toti cá civilisti, si numai unii bulgari bogati au sciutu de venire, carii 'i-au si ospetatu in modu stralucitu in restauratiunea „La o Idea“. Soldatii au remasu la statiunea Chitilla, unde este bifurcatiunea calei ferate spre Pitesci—Craiov'a, de unde apoi trecundu la statiunea danubiana Turnu Severinului, s'au pusu pe luntirii si au intratu in Serbi'a. Officierii rusi au si acuma bani multi, cá si pe timpulu invasiuniloru, ei platescu bine. Din spusele acestora inca poté afla cineva, ca in adeveru poporul rusescu se afla intr'o fermentatiune extraordinarie si ca guvernulu Rusiei ori catu ar' voi elu se se tînea tare si mare, trebuie se faca cele mai mari concessiuni opiniunei publice, déca nu vrea se aiba revolutiunea acasa la elu; éra ur'a in contra maghiariloru este pe acelasu gradu cá si in contra turciloru. „La Caucasu in tierile desolate ale Cercassianiloru si in Siberi'a cu ei!“ audi amerintiandu officierii rusesci.

Diariile din Vien'a spunea deunadi, ca partit'a militara austriaca si-ar' fi luatú de bazea operatiunei sale contra Rusiei muntii Transilvaniei. Poteti fi siguri ca si statulu-majoru rusescu cunósce tíer'a dvóstra inca din epocile invasiuniloru in patri'a nóstra; déra si de atunci incóce cativa officieri de geniu au studiatu de nou tóte strimtoarele si potecele cate ducu din Moldov'a in Transilvani'a. — Dilele acestea m'am incredintiatu si mai multu, ca pe noi inca ne astépta una din catastrofele cele mai fatali; ca-ci tocma de se va evita pentru asta-data invasiunea si versarea de sange pe teritoriulu nostru, déra unu congressu europénu anevoia se va mai potea tragana, éra dela acela romanii nu potú astepta vreunu bine, pentru-ca nu mai avemu nici pe unu Napoleonu III, nici pe unu Valevsky, Cavour, Morny, Benedetti. Prussacii nu numai ca ne suntu cu totul straini, déra ei ne-au destinatú de multu cá se fimu de compensatiune pentru tierile nemtiesci, cate vréu ei se mai incorporedie cu ori-ce pretiu la Germani'a lor cea mare, indata ce Rusi'a ar' reusí cu planulu seu de a uní pe toti slavii meridionali sub unu singuru sceptru. Pentru casulu acesta prussacii credu ca ne voru uní cu ungurii, firesce cá se ne damu in capu catu mai curendu unii la altii si apoi se alerge ei cá se ne impace. Din acestea „secrete publice“ dv. ve poteti esplicá furiile diaristice maghiare, care cunósce mai de multu acelea secrete.

Din regimentele nóstre numai trei suntu stationate la Dunare in faci'a teatrului bellicu, adeca dela statiunea Grui'a spre Turnu Sev. si pana la Orsiolv'a; mai in diosu pe Dunare garnisónele suntu

Actulu de santirea bisericeii si celebrarea missei ce a urmatu, a duratu dela 9—12 ore din di; adeca o ceremonia cam lunga pentru domni neromani, inse cu tote aceste dingsii asistara pana la finitu. — Dupa finirea missei, dlu celebrante a pronuntiatu o cuventu in care a desfasuratu misiunea religioasa si insemnata moralu, cari ambe si-au isvorul sacru in biserica. A accentuat apoi, ca mai inainte de ast'a cu vr'o trei-dieci de ani romanilor nu le era ertatu a locu in acestu orasiu, decatu numai ca pastori, lipsiti de ori-ce drepturi politice, seu ca nobili. Acum inse eata, ca numerulu familielor romane, a caroru biserica s'a santitu si s'a pusu fundamentulu religioasa gr. cath. in Teac'a, s'a urcatu la 70 de familie. Primulu pasu s'a facutu, inse de aici incolo se cere activitate assidua, buna intielegere si armonia cu locuitorii neromani si mai vertosu cu organele administrative, cari si pana acum au facutu poporulu romanu din Teac'a mai inlesniri.

Dupa amedi la 2 ore s'a datu apoi in frumosa gradina a herediloru lui Renner unu banchetu, la care au participatu 50 persone. Primulu toastu s'a redicatu din partea protopopulu celebrante intru sanatatea si indelungata vietia a Escellentiei sale Dlu metropolitu Dr. Ioanu Vancea, aretandu totu-odata in scurte cuvinte meritele cele mari ale acestui archipastoriu pentru biserica si scola, intre cari si donatiunile facute pentru biserica din Teac'a in pretiu de 400 fl. si anume: unu rondu de ornate bisericesci de mare pretiu, vasele sacre cu tote apertinentiele lor, cartile bisericesci si 100 fl. bani numerati. —

Altu toastu s'a redicatu totu din partea dlu protopopu G. Chetianu pentru fruntasii orasiului nostru, pentru Chetianu si in specie dlu Michaelu Riemer, capulu magistratu si primaru alu orasiului.

La acestu toastu dlu primaru a respuns: „Ca dupa ce numerulu romanilor s'a inmultitu asiá de tare in Teaca, nu mai pote fi vorba de a-i alunga, estermína seu tiené in intunerecu, ci din contra conlocuitorii lor sasi trebuie se-si tiená de detorintia a le da mana de ajutoriu, pentru ca in curendu se ajunga si romanii de acolo la unu gradu mai inaltu de cultura, ca-ci numai asiá se va pote inradicina si sustiené intre aceste doué natiuni bun'a intielegere, si armonia fratiésca. Spre acestu scopu va trebui, ca nou'a comunitate bisericesca romana se-si capete unu preutu cultu, care se-si intielega misiunea si se conduca pe poporu catra acestu scopu.“

Banchetulu a tennutu pana la 6 ore sera, candu fia-care s'a departatu petrunsu de sentimentele cele mai caldorse ale buneii intielegeri.

Unu martoru presentu.

Noutati diverse.

(Societatea academica romana.) Sessiunea anuale a Societatii academice romane s'a deschisu eri in 16/28 de catra dn. presiedente A. T. Laurianu, apoi s'a perlesu reportulu anuale de catra dn. secretariu generale Ioanu Maximu, si fiindu-ca punctulu din urma alu aceluia se ocupá de unu din castiunile cele mai greve, a si datu precum andimu, ocaziune la discussiuni animate. Membrii inca nu suntu in maioritate legale, dera asera mai sosira trei insi.

(O cerere justa si facuta la tempu.) In diariulu „Romanulu“ dela 18 Aug. st. v. cetimu urmatóriele: „Amu aretatu la 12 Augustu cele in-template in anulu 1875 cu ocaziunea interdicerii „Romanulu“ d'a intrá in provintiele de sub coron'a santulu Stefanu si in urma amu inceputu a-lu tramite abonatiloru nostri; ieri inse amu primitu inapoi numerii tramisi. — Guvernulu Ungariei are dér catra actualulu guvernulu alu tierai nostre aceeasi conduita, ca catra guvernulu Catargi. Supunemu acest'a ministriloru actuali si directiunei postale, declinu convinsi, ca voru lua mesura, ca seu se inleze se acésca pe foile ungare de „Romanulu“, seu se se oprésca si foile ungare de „Romanulu“, in tiera.“ — Precum cunoschemu dispositiunea spiriteloru maghiare faća de partit'a nationale liberale din Romania, nu ne vine nice-decum a crede, ca guvernulu maghiaru, chiaru si in urm'a intevenirii guvernulu romanu, se mai permitta diariulu „Romanulu“ ca se tréca Carpatii la noi.

Dovéda despre acest'a ni offre diurnalistic'a maghiara pre fia-care di. Asiá in nr. dela 31 Aug. st. n. alu diariulu „M. Polgar“ din Clusiu aflamu sub titlulu „Unu principe, care are se cada“ o multime de notitie malitiose despre dlu primu liberale. Aceste notitie nu tratéza despre alt'a, decatu despre mesurile, ce le ar lua guvernulu dlu Bratianu pentru detronarea principulu Carolu. Intre altele se dice, ca officierii din Bucuresci, cari suntu devotati principulu, se transferéza in provincia si se concentréza in capitale totu creatiuni catilinarie; ca dlu Bratianu s'ar fi esprimitu, ca dingsulu l'a adusu si totu dingsulu lu va si tramite, si alte scor-nituri de aceste referitórie la planulu de a detroná pe principe si la intentiunea de a cuceri Transilvania. Pana candu foile maghiare voru scrie asiá despre guvernulu romanu, pana atunci nu pote fi vorba de a se permite organeloru unui guvernulu descriu de afelu, ca se organeloru lu romanu de dincoé de carpati. Ne miramu insa, ca cum pote guvernulu romanu se suferia, ca se tréca in Romania diariile maghiare, cari scriu asiá; si potemu dice, ca tote scriu asiá. Dreptu are deci „Romanulu“, ca in ultim'a linia si guvernulu romanu se oprésca diariile maghiare de a intrá in Romania. Si „Romanulu“ ar face inca bine se provóce pe guvernulu, ca se oprésca de a intrá in Romania ori-ce ajutorie seu subventiuni, ce trecu de aici pe seam'a bisericeiloru seu a scoléloru luterane, reformate, calvine seu catholice de acolo, ca-ci ungerii inca au opritu se tréca dincoé nu numai subventiunea gimnasiulu de Bratianu, ci ori ce ajutoriu menitu spre scopuri de cultura.

Mai nou.

Tote telegramele din Belgradu ne anuntia, ca armata serba inaintéza victoriosu pe tote liniile. Biurulu telegraficu din Constantinopole inse tace profundu dela 24 Aug. incóce si acest'a taceré semnificativa este, care ne face se damu mai multu crediementu ca de ordinariu sciriloru esite din fontana serba.

Dupa unu teleg. offic. din Belgradu serbiu au batutu in 30 Aug. a. c. cu deseversire pe turci, cari erau asediati pe tiermulu dreptu alu Moravei si pe dealurile dela Prugovatz, Stanzi, Sveti, Stefan si Jezero. Arip'a drepta a turciloru fiindu incungiuurata de serbi, au luat fug'a. Serbiu au derimatu tote podurile turcesci de peste Morav'a si au luat tote fortificatiunile turcesci de pe tiermulu dreptu alu Moravei, de unde turcii suntu peste totu goniti.

Dervisiu-pasi'a comandantele garnisónei din Podgoritza are acuma 54 tunari la dispositiune. — Unu despartimentu de muntenegrini a inaintatu la 28 Aug. pana langa Podgoritza si a datu focu la 80 case. Joi a explodatu unu tunu la Podgoritza, omorindu 20 turci si ranindu 40. Turcii irritati au omoritu unu preotu si unu cetatianu.

„Agengi'a Havas“ anuntia din Constantinopole (31 Aug.): Consiliulu ministerialu a proclamatu pe Abdul Hamid de sultanu. — In Berlinu se vorbesce ca dupa schimbarea la tronu in Turci'a va avé locu o noua convenire a ministriloru celoru trei poteri.

„V. C.“ afla ca in curundu se va publicá in unulu din organele din Bucuresci tota corespundintia diplomatica ce s'a schimbatu in timpulu catu a dirigiatu d. M. Cogalniceanu portofoliulu affaceriloru straine. —

Nr. 1053. 2—3

Concursu.

Spre ocuparea postulu de notariu cercuale in notariatulu Lis'a, de care notariatu se tienu comunene Lis'a, Posiort'a, Voivodenii mari, Voivodenii mici si Ludisioru, cu salariu anuale de 400 fl. v. a. cartiru liberu si localitate de cancelaria dela comun'a Lis'a, — se escrie concursu cu terminulu pana in **20 Septembrie 1876.**

Concurentii la ocuparea acestui postu au de a-si inainta suplicile lor pana in terminulu defiptu, provédute cu documentele de calificatiune necesarie la pretur'a tractulu Becleanu districtulu Fagarasiu. —

Fagarasiu 17 Augustu 1876.

Pretur'a Becleanu.

Nr. 885. 3—3

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de invetiatoarea la scol'a comunala de fetitie din opidulu Hatiegu se deschide prin acest'a concursu cu terminulu pana la **15 Septembrie 1876 st. n.**

Emolumentele suntu: in bani 400 fl. v. a. si cartiru seu in lips'a cartirulu relutu de 60 fl. v. a.; cei cari voru a competi la acestu postu au a-si asterne concursele lor bine instruate cu documentele recerute si cu deosebire despre cunoscerea limbelor patriei romana si maghiara la scaunulu slolastecu comunale in Hatiegu. —

Barsanu m. p.
primariu.

Anunciu!

Subscribulu amu onóre a face cunoscutu, cumca amu deschisu

cancelari'a advocatuala
in **Ellsabetopole.**

Nicolau de Sustai,
presiedinte jud. reg. in pensiuene.

Preturile piacei

in 1 Septembrie 1876.

Mesura	Speciea fructelor	Pretulu		
		fl.	er.	
H o c t o l i t i e	Granu	fruntea	8	40
		midulocu	7	74
	Mestecatu	de diosu	6	85
		5	63
	Secara	fromosa	4	42
		de midulocu	4	30
	Ordiulu	frumosu	3	42
		de midulocu	3	31
	Ovesulu	frumosu	1	80
		de midulocu	1	66
	Porumbulu	3	98
		Meiu	3	53
Hrisca	—	—	
	Mazerea	5	52	
Lintea	8	84	
	Faseolea	4	42	
Sementia de inu	13	25	
	Cartofi	2	22	
1 Chilo	Carne de vita	—	36	
	„ de rimatoriu	—	48	
100 Chilo	„ de berbase	—	24	
	Seu de vita prospetu	30	—	
	„ „ topitu	—	—	

Cursurile

la bursa in 1 Septembrie 1876 atá asiá:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 88 ¹ / ₂ cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 67 „
Augsburg	—	—	101 „ 60 „
Londonu	—	—	121 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	70 „ 20 „
Obligatiile metalice vechi de 5%	66	55	„
Obligatiunile rurale ungare	75	50	„
„ „ temesiane	73	50	„
„ „ transilvane	73	85	„
„ „ croato-slav.	85	—	„
Actiunile banicei	—	—	855 „
„ creditulu	—	—	141 „ 40 „

Esemplare complete inpendu dela nr. 51 se mai afla.